

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
involală.

Unirea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Scandal cu precedent

Săvârșește, nu mai știm a căteaoară, „Universul” bucureștean, care și-a făcut o tristă și degradantă meserie din debitarea a tot felul de năsbătii, exagerări și mistificări la adresa bisericii noastre. Scopul e cât se poate de pravoslavnic: discreditarea acestei biserici. Respectul datorat adevărului și lumii cetitoare nu împoartă. Mijloacele așisderea. Principalul e să improaște în „uniație”. Fajă cu aceasta dispar orice alte considerente.

Numărul din 6 Maiu c. al ziarului dlui Stelian Popescu e în tradiție. Se acată de un caz divers. Il umflă și-l dichisește după rețetă bizantină, ca la urmă să poată plasa, ritos, vechiul cântec cu dedesupturi perfide: Unii provoacă.

Dar despre ce este, la adicățiile, vorba? Poștim: Un mirean, îi zice Dimitrie Simon, de ocupație profesor, vine de sărbători în Sighetul Marmăției, ca trimis al păr. Ivan dela Cluj, pentru a vizita bisericile ortodoxe din Maramureș. (Ca fost director al Școlii Normale din Sighet și „apostol” al înființării unei parohii și capele dreptmăritoare în acel oraș, îngrijat și acum de ridicarea unei biserici kerulariene acolo, era, pasă-mi-te, cel mai chemat să facă vizite oficiale prin țara lui Dragoș Vodă). Bun. În noaptea Invierii cântă în corul capelei dominante. Bun și asta. Nu se mulțumește, însă, cu desfătarea fraților întru Fotie, ci se duce și la biserica noastră. Și aici se începe buclucul: d. avocat dr. Florent Mihaly îl ia la refec: cu a cui îngăduință s'a vârit în corul bisericii unite, el, emisarul cunoscut a celor ce umblă să tulbure liniștea acestei biserici? „Interogatoriul” d. M. afirmativ n'a fost prea mânușat. — Acesta-i cazul, după relatarea „Universului” însuși care, în treacăt fie zis, știm cât de conștientos este întru a da informații obiective în chestii ca aceasta.

Oricum ar fi însă, pentru orice om cu scaun la cap și de bună credință e limpede că: Intâiu: numitul d. Simon acum mai mult ca în trecut, nu putea fi privit altcum decât ca un agent al pravoslaviei agresive într'un ținut curat unit. (Pușinii trași pe sfoară, ori numai pripășiți, trecător, pe acolo, nu schimbă situația). Al doilea: Lecția de elementară bunăcuviință ce i s'a dat, a primit-o nu la sine acasă, ci în lăcașul celor pe cari tocmai dânsul îi infestase și unde nici acum nu gândurile păcii și ale iubirii îl aduseseră. Al treilea: Cine dintre cei în drept de ai noștri îl rugase și-l autorizase să ia parte activ la slujba dumnezeiască a bisericii dujmănite fășiș de dânsul? Al patrulea: Totul e un incident privat, strict personal, al d. Mihaly, a cărui indignare, între împrejurările date, e de înțeles, și a d. Simon, a cărui îndrăzneală sfidătoare putea să prevadă o replică proporționată. Punct.

„Universul” însă nu vrea să înțeleagă. Pentru el ripostarea la o neobrăzare particulară e o „insultă”... ce se reștrânge asupra întregii biserici dominante” și prilej de asmuțare împotriva uniților cari, chipurile, ei ar fi provocat — ortodoxia!

Dreptatea noastră

Drumul nostru în fața nelegiurii — Dreptatea evidentă și realitatea brută
— Cuvântul Regelui și legământul guvernului

Martiriul pe care îl îndură biserica noastră își are, fără îndoială; rosturile lui adânci în taincele rândueli ale lui Dumnezeu. De aceea avem motive să ne bucurăm pentru felul cu adevărat eroic, cu care preoșimea noastră primește încercarea. — De altă parte însă, sunt în joc interesele bisericii, pe cari suntem datori a le apăra. Ei bine, este iarăș îmbucurător felul cum aceeaș preoșime se declară gata la ultimul sacrificiu pentru cauza sfântă.

Din această voință hotărîtă de-a duce la îsbândă dreptatea bisericii, se inspiră glasurile tot mai multe și mai stăruitoare, cari cer acțiune mai vie, forme mai tari și mai pozitive în lupta ce s'a deschis. Mulți ne-au cerut să luăm noi, cei dela „Unirea”, inițiativa în acest sens; ori cel puțin să susținem cu toată tăria încercările de această natură pe cari le-ar face alții. N'am făcut-o. Am preferat să întindem răbdarea până dincolo de marginile ei firești și să ținem tare credința biruinții împotriva tuturor aparențelor contrare. De ce? În cele ce urmează dăm explicația.

Țara se sbate în greutăți enorme. Mizeria este crâncenă și generală. În sufletele mulțimilor mocnește nemulțumirea prevestitoare de furtună. — Datoria noastră românească este să liniștim spiritele, nu să le agităm. Să răbdăm mai bine nedreptatea, decât să pornim valuri de tulburare dăunătoare țării. Să încercăm deci, cu prețul sângerării noastre, a duce dreptatea la îzbândă pe căile păcii, ale lămuririlor și convingerilor civilizate. Și numai când am pierdut orice nădejde de-a scoate adevărul la lumină pe această cale, după ce am epuizat toate mijloacele de această natură, avem dreptul să recurgem la altele. Numai când ne-am convins definitiv, că nu este vorba de-o greșală momentană, de-o intrigă trecătoare, de-o zăpăceală regretabilă și vincibilă, ci de voința hotărîtă și sistematică a conducătorilor țării de-a persecuta biserica noastră și de a lucra la distrugerea ei, avem datoria de a face zid de apărare cu orice preț și pe răspunderea celor răi.

Ei bine, cu toate aparențele contrare, noi vrem să credem că nu acesta este cazul. Impotriva nădejzii vrem să nădăjduim, că dreptatea va birui fără luptă și că guvernul, în cele din urmă, va feri țara de neajunsurile pe cari le-ar produce inevitabil persistarea în fărâdelege. Avem motive grele pentru această nădejde.

Mai întâi: acțiunea statornică, înțeleaptă și viguroasă a conducătorilor bisericii noastre. Episcopii noștri, azi ca și în trecut, simt mai bine decât oricine durerea bisericii și nu

cruță nici o jertfă pentru tămăduirea ei. Este cu neputință ca munca lor de a lămuri și a convinge pe cei în drept, să nu aibă rezultatul dorit.

Aceasta cu atât mai vârtos, că dreptatea cauzei noastre este atât de evidentă, încât se impune cu forță elementară oricărei judecăți sănătoase. — Art. 22 al Constituției și, în temeiul acestuia, art. 31 și 32 al legii pentru regimul general al cultelor asigură egalitate de tratament și o deopotrivă protecțiune, din partea statului, tuturor cultelor recunoscute din țară, Categorie și fără putință de răstălmăcire. În ce ne privește pe noi, ni-se garantează și în chip special acest drept în art. 10 al Concordatului. În art. 13 § 2 al aceluiaș tratat, statul se obligă direct să împlinească salariile personalului bisericii noastre, conform legilor în vigoare.

Ori, situația actuală este o bruscare criminală a acestor legi și angajamente. Nu numai că clerul tuturor cultelor a fost supus unui regim excepțional de salarizare, mai rău decât al altor slujbași, ci preoșimea română unită este batjocorită și umilită într'un chip inadmisibil. Scoasă cu totul din lege, ea este tratată mai rău nu numai decât biserica „dominantă”, ci și decât ultima din confesiunile minoritare. În bugetul pe 1932 preotul cu cvificație academică din Ardeal are, după vechime, salar lunar de: 2500—3600 Lei dacă e ortodox; 2370—3380 cel luteran; 2360—3440 cel rom. cat.; 1320—1960 reformat și 1200—1770 preotul român unit!

Este atât de monstruoasă această nedreptate, încât încercările ce se fac ici colo pentru a-i găsi o justificare stărnesc cel mult compătimire față de răutatea și întunerecul sectar ce le inspiră. Faimoasa „proporționalitate”, care l-a sedus într'un moment și pe președintele consiliului de miniștri, este un simplu basm pentru copii. Ea nu poate legitima nici cum croirea de salarii după confesiune. Statul poate reglementa cu norme generale, aceleași pentru toate cultele, condițiunile de existență și de salarizare ale diferitelor funcțiuni și officii bisericești; nu poate însă mări ori scădea după bunul plac al unei intrigării maniace salariul preoșilor numiți după lege, în slujbe legal constituite. Asta ar fi anarhie curată.

Și de altfel, am arătat de atâtea ori, că cei cari invoacă proporționalitatea pentru a produce impresie, lucrează cu falsificarea vădită a realității. Asemănând între ele biserica unită cu cea ortodoxă din Ardeal — singură comparație justă și admisibilă — această manevră puțin onorabilă se vedește în toată uriciunea ei. În total, adeca, ortodoxia ardeleană

are la c. 1.800.000 suflete 2408 preoți, adică unul la 747 credincioși; pe când uniții la c. 1.500.000 suflete au 1597 preoți, adică unul la 939 credincioși. În special, în organismele centrale, calul de bătaie predilect al toreadorilor pravoslavnic: ei au 5 episcopii, cu 149 persoane în administrație, 78 la cele 5 academii teologice și 7 la școala de cântăreți; pe când noi la 5 episcopii corespunzătoare avem numai 83 persoane în administrație (cuprinși până la unul și toți canonicii, existența cărora tulbură atât capul unor consilieri bizantini!) și 50 la cele trei academii teologice. În aceeași proporție și ajutoarele bugetare. Pentru organismele centrale biata ortodoxie ardeleană a avut, în cel mai cumplit an de năpăstuire catolică 1931, suma bugetară de 19.176.540 Lei; pe când cea unită 13.932.778 Lei!

„Proportionalitatea” este, prin urmare, o poveste, iar nedreptățirea bisericii noastre o realitate. Și încă una atât de brutală, încât sentimentul de dreptate al Regelui a exclamat în fața ei, că este o „nedreptate strigătoare”; și guvernul a recunoscut același lucru oficial, de pe banca ministerială, asigurând solemn îndreptarea.

Noi vrem să credem în aceste asigurări înalte, cari garantează ținerea legilor. Altfel ar trebui să ne îndoim de tot ce există drept și sfânt în această țară. — Și vrem să credem, că întârzierea chinuitoare a împlinirii unei dreptăți elementare și a unor angajamente lămurite luate de guvern, întărite de cuvântul Regelui, se datorește vârteului de greutate pe cari guvernul nu le mai poate stăpâni, confuziunii create de către intriganții ortodoxiei, răutății unor exponenți ai vrăjbei profesionale așezați în ministerul cultelor. Refuzăm însă să credem, că guvernul va menține nedreptatea și va face sistem din călcarea legilor și angajamentelor. Sperăm încă, chiar după ceasul al 12-lea, că legea și dreptatea va fi respectată. — Și până când avem încă un strop de nădejde, nu încercăm mijloace de acțiune cari nu folosesc neamului.

În clipa însă, când această ultimă nădejde s'ar nărui, când vom avea convingerea că statul însuși s'a făcut unealta vrăj-

mășiei ortodoxe împotriva noastră, vom fi datori, evident, chiar în interesul neamului, să facem totul pentru a ne apăra biserica. Ne vom face datoria deplin, lăsând toată răspunderea celor vinovați. — Și ținem să se știe, că răbdarea e pe sfârșite. Guvernul e dator să-și limpezească vrerile și gândurile fără amânare!

Se isbândesc și dorurile bune. La cinci ani dela data când în aceste coloane se lansa ideea c'ar fi de dorit să sară toată suflarea română unită într'ajutorul *Părinților basiliani dela Bixad, ca să-și înjghebe o tipografie a lor proprie, la ei acasă, avem mângăierea să semnalăm realizarea acelei idei.*

Mai mult! Avem înaintea ochilor primul rod al acestei realizări: „Cuvântul Adevărului” tipărit în atelierele mănăstirești. În haină nouă, cu literă ceteată, acest Nr. 3 de pe Maiu-Iunie c. a unicei noastre reviste omiletice-pastorale, e o plăcere pentru ochi și mângăiere pentru inimi, întărire pentru suflet.

Căci gândul nostru sboară departe, în viitor. Nădejdiile ce legăm de această tipografie sunt acelea ale Preasfințitului Alexandru al Maramureșului, splendida scrisoare a căruia deschide acest număr. Nădăjdum și noi, cu înaltul Chiriarh al Eparhiei de Nord, că așa cum este: „Așezată între zidurile unei mănăstiri a vechiului nostru ordin călugăresc dela Blaj, reinviat în condiții mult promițătoare, această nouă tiparniță a bisericii noastre ne va da nu numai revista de un atât de mare folos pastoral, care este „Cuvântul Adevărului” — îngrijită și până acum din partea acestui ordin, — ci va adăuga a ne da serii întregi de noi și noi publicații, menite țării”. Fiii sf. Vasile, căruia-i este închinată această tipografie, nu pot fi decât așa cum a fost patriarhul lor: harnici, desinteresați, neluitori de câștig material și mărire deșartă. Stăruind în acest semn, vor birui, oricâte greutăți vor întâmpina.

Ajute Domnul! Și noi să nu uităm că vremea este să facem tot ce ne stă în putință pentruca osteneala lor să nu se zădărnicească din pricina nepăsării noastre păcătoase.

Desrădăcinații noștri

— Grijă de cei plecați în Vechiul Regat —

Rar m'am bucurat în viața mea ca atunci când mi-a fost dat să citesc, în circularele diecezelor noastre, apelurile Preasfințitilor episcopi, privitoare la conscrierea credincioșilor trecuți în Vechiul Regat. Și plin de încredere mi-am zis: acum e acum! Iată cel mai potrivit prilej, în care preoțimea noastră iubită, dându-și seama de necesitatea organizării acestor oropsiți și desrădăcinați, va da cel mai prețios concurs ce i-s'a cerut în această direcțiune.

Și am așteptat cu adâncă emoție zi de zi poșta, să-mi aducă, când cu țărăita, când cu ridicata, listele de conscriere...

Astăzi, — *mă doare s'o spun* —, bucuria începutului mi-se întunecă tot mai mult. Astăzi, când văd, că și numai din arhidieceză, unde ordinul de conscriere e datat din 6 Februarie 1932, abia mi-au sosit listele din 3, zi și scrie, trei protopopiate, iar din celelalte dieceze din una singură parohie, — astăzi, când au trecut mai bine de două luni de când au ieșit de sub teascurile tiparului apelurile pomenite, astăzi, zic, fiorii bucuriei mi-se prefac în lacrimi. Astăzi sunt nevoit să exprim îngrijorarea, că și de astădată, ca înainte cu zece ani, toată această conscriere va eșua în modul cel mai lamentabil.

Dar eu tot îmi mai permit să spun și acum, că nu-i voie să se întâmple așa ceva. Interesul mare, imens, ce se leagă de rezolvirea acestei chestiuni a conscrierii, va trebui să înduplece preoțimea noastră la o acțiune, care numai spre cinste va putea să-i fie.

Am amintit cuvântul „interes”. Dar nu l-am pomenit în înțelesul vulgar al cuvântului din popor: „interesul poartă fesul”. Pentru că aici nu e vorba de un interes material, ușor trecător, ci de unul pur sufletec, care are repercusiuni adânci atât în viața familiară și parohială, cât și în viața noastră bisericească și națională.

Îmi iau libertatea să mă explic în câteva cuvinte. Când parohianul nostru ia hotărîrea să-și părăsească satul său natal, o face de

Foiața „Unirii”

Ceva despre spovedanie

Adevăruri vechi, repetate în temel de experiențe proaspete

de Prof. Dr. Vasile Attenie

Preotul este mijlocitorul dintre Dumnezeu și om. Și ca atare are menirea de a conduce sufletele la Dumnezeu și de a da pe Dumnezeu sufletelor. Cine nu se face preot cu acest gând, mai bine să nu se facă; și cine, preot fiind, nu se nizește pentru ajungerea acestui scop, nu-și înțelege chemarea.

Între multe mijloace ce-i stau preotului — mai ales din cura animarum — la dispoziție, pentru reformarea sufletelor, taina sf. spovedanii ocupă loc de frunte. Și dacă parohienii sunt răi: nu cercetează biserica, înjură, nu-și îndeplinesc datorițele familiare, cu un cuvânt dacă nu au dragostea cuvenită față de cele Sfinte, evident că nu se spovedesc, sau se spovedesc rar de tot, și poate și atunci rău. Vrei să ai credincioși buni? Atunci spovedește-i des și bine. Vor îndrăgi pe Dumnezeu, dar și pe tine.

Multe conflicte dintre credincioși și părintele lor sufletesc; apoi dificultățile pe cari le întâmpină conducătorii bisericii noastre se

datorează faptului că acestui sacrament nu i-se dă importanța cuvenită.

1. Ca spovedania să-și aibă efectul dorit, credincioșii trebuie bine pregătiți pentru primirea lui. Este dureros când în scaunul mărturisirii îți vin credincioși cari habar nu au ce vrea să zică aceasta taină. Atari penitenți nu vor ști ce să spovedească. Dar ei nu sunt de vină. Răspunzător de ignoranța lor este părintele lor sufletesc.

Un preot conștiu de chemarea lui, va pregăti în mod deosebit pe copiii de școală, tineretul și adulții, dar mai ales pe cei cari nu s'au spovedit nicicând. Le va arăta rostul spovedaniei, felul cum are să se facă și efectele ei. Credincioșii vor trebui să știe deosebi păcatele grele de cele ușoare, și în mod special, că fiecare individ este el personal vinovat de păcatele lui și nu altcineva, ori împrejurările în cari se află.

2. Preotul trebuie să răsfoiască adeseori tratatul despre taina spovedaniei. Numai așa va putea spovedi bine. Fie preotul acela cât de abil și cu practică pastorală cât de îndelungată, dacă pe acest motiv spune, că „a mărturisit 40 persoane la oră”, mai ales la sate, dă dovadă că însuși nu cunoaște rostul acestei taine.

Nu este oare dureros, când constatezi cu câtă ușurință se desleagă din partea unor frați recidivii și mai ales concubinii? Și aceștia pe motivul că altfel ar defecționa dela

credință și ar duce și pe alții cu ei, creind dificultăți preotului. Atunci nu te miri dacă respectivii penitenți îți răspund, că „părintele nostru ne-a spovedit totdeauna” ori, că „ne spovedește pe noi părintele din satul vecin”.

Ca penitenții să se îndrepte într'adevăr, confesarul va insista dinadins asupra restituirii și reparării daunei atât materiale cât și morale. Acolo e locul de a le inspira dragostea față de Dumnezeu, groaza de toate păcatele de moarte și mai ales de a-i întări în credința adevărată. În spovedanie vor cunoaște penitenții pe adevăratul preot și mai ales pe adevăratul părinte, care nu se știe tulbura și nu-și pierde răbdarea nicicând.

Confesarul, pentru a ști trata cu diferitele feluri de penitenți, trebuie să mai fie și un bun psiholog. Pentru spovedit preotul va sta la dispoziția credincioșilor oricând. Este singurul sacrament care nu suferă amânare. Și asta tocmai pentru importanța lui cea mare.

3. Spovedaniile dese trebuie încurajate, și nu împedecate. Preotul din cura animarum, care a reușit să-și spovedească credincioșii de mai multeori la an, de pildă la Crăciun, Paști, Rusalii, și sf. Maria, cu siguranță nu va avea dificultăți și neplăceri cu credincioșii. Nu va fi expus, ca pentru orice fleac să fie amenințat din partea credincioșilor cu defecționarea.

Cine se spovedește des, este totdeauna

bună seamă cu cele mai curate intențiuni. Ar vrea să câștige o pâine, să achite o datorie, să-și agonisească o căsuță, o moșioară. Dar când ajunge în acest Vechiu Regat, și mai ales în această Capitală, e ca și când ar fi căzut, el biet strop, într-o mare care-l potopește. Mai întâi de toate e asaltat în credința lui și în simpla lui morală dela sate. Unii îi spun: ce te mai ții de legea ta de acasă? treci mai bine la majoritate, la așa-numita *lege strămoșească*. Alții îl încântă cu vorbele dulci ale sectarilor. Și iarăși alții îl învață, prin grai viu și plină și mai vie, cum să se lapede de rigida cinste dela țară, și cum să se știe învârti.

Ei bine, în fața acestui parohian desrădăcinat se deschid două perspective: una, că eventual se opoșește pe aici pe undeva; alta, că se întoarce în satul lui. În primul caz, este pierdut necondiționat: *il înghite marea*, îl face o apă. În cazul al doilea, se întoarce acasă cu bagajele. A reușit, poate, să strângă ceva părăluțe. Norocul lui, să zicem. Dar pe lângă aceste părăluțe, câte idei, câte obiceiuri, câte fumuri, și mai știu eu cel Destul, că în satul lui, în jurul lui, și în jurul altora ca el se formează tot atâtea nuclee de propagandă, tot atâtea cuiburi de răsad pentru o altfel de viață. Și-acum, poftim, frate întru Hristos, din Ardealul îndepărtat, și ia-te la luptă! Refă dintr-un suflet de om, refă-i viața familiară, ia-te la harță cu el în adunările bisericești și în consiliul comun! Și peste toate acestea, dacă ne mai gândim, că întoarcerea aceasta la vatră e generală acum în toată Transilvania, vom putea să ne dăm seama de schimbarea radicală ce se va produce și pe acele meleaguri. Avem proaspăt înaintea ochilor efectele, manifestate pe toate tărâmurile, pe urma celor întorși din războiu.

Fără îndoială așa va fi, dacă... dacă nu vom căuta să dăm alt curs prin organizarea noastră cât mai conștientă, mai cuminte și mai urgentă.

E limpede, prin urmare, că se impun măsuri de îndreptare pentru amândouă cazurile pomenite mai sus. Pentru cazul întâi, ca noi preoții din Vechiul Regat să avem posibilitatea a cunoaște pe acești parohieni, a-i aduna în mănunchiu, și a-i păzi de ispitele ce-i pun la grele încercări, de-a nu-i lăsa să piară. Pentru cazul al doilea, să-i putem povățui, părințește și creștinește, să le putem ține trează conștiința de creștini și de români de cea mai pură esență.

Toată această operă de organizare, ne dăm cu toții seama, că fără concursul bine-

mai bun decât cel care se spovedește rar ori aproape niciodată.

4. Vor griji apoi frații din cura animarum să nu înstrăineze pe credincioși dela spovedanie prin luarea de taxe ori darea de canoe imprudente.

E bine să se știe că misiunile populare ținute de preoți streini au avut în totdeauna efectul de-a înviora sufletele și de a le aprinde de dragostea față de biserică în general și față de taina spovedaniei în special.

Să se nizuiească apoi frații preoți ca de sf. Paști să nu se lase credincioșii cu spovedaniile pe săptămâna mare. Acest obicei de o parte îngreunează pe preot, iar de alta expune pe credincioși de a rămâne nespovediți.

Dacă unul fieștecăre dintre preoți s'ar năzuie în practicarea acestor îndemnuri sumare, în mai puțin de trei ani și-ar reforma parohia din temelii.

Preotul înainte de toate să fie preot și părinte nufletesc!

Bis repetita valent.

voitor al fraților preoți din Transilvania nu se poate face. Iată dar motivul pentru care am îndrăznit să mă adresez Lor, cu rugăminta de față. Și o fac cu credința că nu ne vor lăsa să pierdem orice nădejde.

Frații mei, preoții uniți, au avut totdeauna o înaltă înțelegere pentru problemele mari bisericești și naționale, de câteori li-s'au pus aceste probleme. Acum când e vorba de binele sufletesc alor vre-o 40.000 uniți din capitală, și alor vre-o alte 60.000 din celelalte sate și orașe din Vechiul Regat, vor sări de sigur în ajutor. Să nu se creadă că exagerez asupra numărului. Am înainte lista, cu adresele exacte ale parohienilor uniți din Bobota (jud. Sălaj), și știți câte suflete din aceste petrec acum în București? 57 (cincizeci și șapte)! Ori, înainte cu zece ani, când s'a mai încercat o conscriere, au sosit liste din 183 parohii cu aproape 8000 credincioși domiciliați aici. Facă-se socoteala: dacă 183 parohii au dat 8000 suflete, câte suflete ar trebui să dea 1500 parohii? Evident așadar, că nu pot fi, *nu este ertat să fie neglijate atâtea suflete*. E prea mare răspunderea, atât în fața oamenilor, cât mai ales în fața lui Dumnezeu, marele nostru Judecător.

George Dănilă
paroh-protopop.

Zile neuitate. Paresimile acestui an au fost deosebit de bogate în haruri excepționale. Și multă lume s'a și folosit după cuvântul de ele. Exercițiile spirituale și *misiunile populare* ținute în toate părțile Provinciei noastre mitropolitane, sunt dovezi vii în această privință. Multe le-am notat deja. Mai încreștam o seamă.

În săptămâna a cincia din Postul Mare, biserica parohiei „Calvaria” din *Cluj-Mănăstur II* șase zile în rând, seară de seară, a fost ticsită de lume venită să asculte pe păr. *Dr. Simion Chiș*, angajat să țină misiuni în această parohie a păr. P. Domșa. Incheierea s'a făcut Duminecă, în 17 Aprilie, cu mare fast. A celebrat și predicat însuși arhierul, Preasf. *Iuliu al Clujului*, care a cuminecat apoi mulțime de credincioși. Străduințele curatorului bisericesc și ale Reuniunii „Sf. Maria” (prez. dna L. Domșa), cari își au partea lor de merit în aranjarea acestor misiuni și a festivităților finale, au ajutat mult și reușita apostolică de pe amvon și din scaunele mărturisirii, (Liturgii și spovedanii zilnic, dimineața).

Din eparhia Maramureșului avem vești tot așa de îmbucurătoare. S'au ținut misiuni populare în *Sarasău* (păr. *Darius Vlad*); *Sighet* (misionari: mai mulți preoți); *Baia mare* (P. *Atanasie Maxim*, stareț la *Bixad*); *Lăpușel* (păr. *L. Vida*) și *Satu-Mare* (P. *Ioan Chira S. I.*). Mărturisiri și cuminecări multe pretutindenea (la *Baiamare*, de ex. 1718).

Luminarea și sfințirea sufletelor: iată calea sigură a biruinții, în necazurile ce ne copleșesc și primejdiiile ce ne pândesc. Bine c'am apucat pe ea. Și mai bine dacă vom stăruie în ea cu tot mai multă râvnă apostolică!

Ortodoxia rusă din surghiun. Regimul roșu a fost și continuă a fi un sbiciu al lui Dumnezeu pentru bisericile creștine de pe teritoriul ce-i aparține. Rigorile diabolice ale acestui regim le-a simțit și biserica dominantă din împărăția tătucilor tuturor Rușilor. Mulți dintre filii acestei biserici au luat lumea în cap ca să scape cu zile.

Așa se face că mii și mii de Ruși au împânzit Apusul. Bineînțeles că du-când cu ei și aici credința în care au crescut și mai cu seamă formele ei rituale. Și încă ceva: duhul împărechierii. Li putem prinde în trei grupe.

1. **Obediența de Moscova.** Are de șef pe arhiepiscopul Eleuterie din Lituania. Locșitorul său din Paris este episcopul Benjamin. Adepții din Berlin ai lui Eleuterie îl cărmuiește arhidiaconul Prozorov. Se zic sergieni, pentru că recunosc superioritatea mitropolitului patriarh Sergie din Moscova, fără să aproabe însă prigoana bolșevică. Au 3 partizani și la Nizza.

2. **Obediența eulogiană.** Are în frunte pe mitropolitul Eulogie, ajutat de arhiep. Vladimir din Bielostok, arhiep. Alexandru din Bruxelles și ep. Sergiu din Praga. Frațiunea aceasta are preoți, biserici și case de rugăciuni în Paris (9) Belfort, Biarritz, Bordeaux, Cannes, Toulouse, Challette, Colonbelles, Fontaine, Kuntange-Nilvaug, Le Creusot, Lille, Lyon, Marseille și încă în 13 orașe franceze înafară de cele din Belgia și Cehoslovacia.

3. **Obediența antoniană.** Se numește așa după mitropolitul Antonie, refugiat la Karloveț, în Jugoslavia. Cei din gruparea antoniană fac reproșuri lui Eulogie pentru că, zic ei, ar fi recunoscut Sovietele. Căpetenia din Paris a grupării acesteia este mitropolitul Serafin. Au și antonienii o seamă de preoți, biserici și case de rugăciuni în Franța, Austria, Anglia, Belgia, Ungaria, Jugoslavia, Italia, Luxembourg și Elveția.

Nici eulogienii, nici antonienii nu se supun patriarhului Sergie din Moscova. Eulogie a isbutit însă să se aciueze sub aripile patriarhului Fotie țărigrădeanul. Numai cât procedura lui e anticanonică. Și aici trebuie să i-se deie dreptate de cauză lui Sergie moscovitul, care într-o scrisoare din 8 Iunie 1931 a pus chestia la punct.

... Într'aceea Rușii treziți la realitate revin la credința sf. Vladimir; se supun Papii și mărturisesc crezul creștin străvechiu al neamului lor: crezul catolic. Roma papală a ridicat un seminar propriu al lor: *Russicum*. Drumul indicat de prințul Galitzin, de Solovieff și alții e bătătorit de tot mai mulți.

Papa misiunilor. Vizita făcută acum-î anul de Preasfântul Părinte noilor edificii ale colegiului de Propaganda Fide a fost comemorată sărbătorește în ziua de 24 Aprilie c. când în prezența alor opt cardinali, o mulțime de episcopi (între ei și arhiep. convertit *Mar Ivanios* din India) și altă lume aleasă, a fost desvelit bustul Papii și cele două table comemorative.

Din cuvântarea ocazională a Mons. Sallatti reiese, că în cei zece ani de Pontificat ai lui Piu XI nu mai puțin de 4000 de noi misionari au intrat în oastea mare a celor ce vestesc păgânilor adevărul evangheliei. Numărul preoților indigeni, cari în 1922 era de 2670, a crescut cu 1330 de elemente noi, ce se înmulțesc într'una. Circumscripțiile misionare aparținătoare Propagandei în 1922 făceau 352. Acum sunt 475, dintre cari 16 sunt conduse exclusiv de clerul indigen. Populația catolică de pe teritoriile cari stau sub oblăduirea Propagandei s'a ridicat în acest deceniu dela nouă milioane și jumătate la cincisprezece milioane și jumătate. Peste 15.000 tineri se pregătesc să se apropie cu vremea de altarele Domnului. Dacă se va lua în considerare și aportul apostoliceii călugărițelor misionare indigene și venite acolo din țări îndepărtate, e ușor de înțeles viitorul de aur ce surăde catolicismului pe terenul misionar.

Asta grație harului divin și interesului ce a purtat cauzei misionare Preafer. Părinte, sărbătorit după dreptate ca Papa misiunilor. — Incet dar irezistibil, grăuntele de muștar al evangheliei crește tot mai mare, dovedindu-și prin neînfrânta putere de viață originea divină.

Citiți și răspândiți „UNIREA”

Știri mărunte

Frații împreună. Preoții districtului Holod (jud. Bihor) s'au adunat împreună, în sinod de primăvară, Miercuri în 20 Aprilie c. Locul de întâlnire: parohia Holod. Zi de lucru, dar pentru aceea biserica, clădită pe cheltuiala I. Preasf. Valeriu, e plină de lume. Slujește p. Dr. Valer Hetcou, în săbtor de preoți. Cântă corul de școlari al d. Inv. I. Tămaș. Predică p. V. Munteanu din Vintiri. Se mărturisesc și cuminecă peste 130 persoane, între cari multe doamne și domnișoare. Serviciul divin îl încheie cuvântarea p. Dr. Hetcou cu relevarea și lauda zelului preotului local p. V. Gherghar, cu reliefarea frumosului gest a d. șef de gară Alex. Dragoș care donează o candelă de 2000 Lei și a danșilor făcute de alte suflete evlavioase. După masă conferențiază p. Cornel Marian din Rogoz. Tema: Stricăciunile morale din războiu și de după războiu și lupta preotului împotriva lor, e tratată cu inimă și ascultată cu interes, și folos. — Holodenii și toți câți au luat parte la această întrunire înălțătoare de inimi, o să-și aducă aminte de ea cu drag totdeauna. (Alex. Văcărescu).

Măsură în extremis. Stăpânirea lumescă din statul Mexico a hotărât, în înțelepciunea sa, să nu mai admită decât un singur preot la 50,000 de credincioși. Autoritatea bisericească ce era să facă în fața acestei samavolnicii ce n'a ținut seamă de nici un protest? A cumpănit mult situația, pe urmă a luat și ea hotărârea impusă de împrejurări: arhiepiscopul Diaz a dat depline facultăți preoților săi să poată celebra câte trei sfinte liturghii în fiecare Duminică și sârbătoare. Trebuia făcut tot posibilul ca credincioșii să nu fie lipsiți de harurile și mângâierile sfintei jertfe. — Și s'a făcut.

Guy de Fontgalland, copilul sfânt. S'a stins ca o lumână, la 24 Ian. 1925, în Parisul atâtor fărădelegi și atâtor eroisme, știute și neștiute. Avea abia 11 anișori, dar acestui îngeraș în trup îi fuseră deajuns să se avânte pe culmile sfințeniei, după cum arată atâtea semne neîndoelnice. Cardinalul Verdier, pus în curent cu starea faptică, a rânduit oficial cele de lipsă în vederea pornirii și purtării procesului de beatificare. Rândurile lămuritoare ale arhiepiscopului-cardinal pomeneșc de 25.000 scrisori referitoare la rugăciuni ascultate în urma intervenției suprafireși a micului Guy și de 650.000 cereri ce urgitează beatificarea lui. Printre cei cari semnează aceste cereri figurează nunțul apostolic din Brazilia, cardinalul de Rio de Janeiro, 10 arhiepiscopi, 39 episcopi și 500 de preoți. — Mare e Domnul și minunat foarte. Și știm că și din gura pruncilor poate săvârși laudă.

Locale. Duminica viitoare, a Mironositelor, va predica în catedrală p. Dr. Vasile Aftenie, prof. la Academia noastră de teologie.

— Luni, a doua zi de Paști, Reuniunea Meseriașilor și Comercianților Români a dat, seara, o foarte succasă *producțiune teatrală*. O declamare, un dialog și comedia într'un act a lui V. Alexandri: Nobila cerșitoare, au întregit programul producțiunii urmată de dans.

Răspuns la o lansare de imprumut. Cardinalul Verdier al Parisului e muncit de mult de două gânduri: Să ridice mai multe biserici în cartierele mai sărace ale capitalei franceze și să facă rost de lucru șomerilor. A lansat deci un apel călduros în vederea contragerii unui imprumut de 20 milioane franci. Multă lume socotia riscat gestul înaltului ierarh. Care nu le-a fost deci surpriza când au văzut că într'o singură zi a fost semnat întreg imprumutul! Reușita aceasta splendidă e dovada stră-

lucită a simpatiei de care se bucură și în cele mai multe și mai felurite cercuri mirenești atât persoana arhiepiscopului, cât și cauza reprezentată de el. Totodată e și barometrul încrederii ce are obștia parisiană în chivernisirea cinstită a banului dat pe mâini bisericești.

Expoziție de ouă încondeiate. Școlile de menaj din toată țara au ținut, de Floriile acestui an, o extrem de interesantă expoziție, în sala »Ileana« a »Cărtii Românești« din București, vrăjind mulțimea vizitatorilor cu produsele expuse: păpuși, covoare și îndeosebi ouă încondeiate. Blajul a fost reprezentat și el la această pitorească întrecere. Și încă strălucit. Insuși d. Iorga a menționat, cu admirație, în »cartea de aur« a expoziției, arta desăvârșită, profund și specific românească, a încondeierii ouălor expuse de școala noastră de menaj și lucrute în culorile peptănușului, scăricioarei, vârtelniței, ghinghirașului, a florii domnești, a florii soarelui și a altor culori ale câmpului și livezilor. — Dș. Paraschiva Tâmpăniariu, directoara acestei școli, poate fi mândră de succesul școlii de sub conducerea sa. Ne bucurăm și noi.

† **Auxențiu Mureșian**, preot și arhidiacon on. în Bistrița, a trecut la cele veșnice în ziua de 1 Mai c. la vârstă de 80 de ani. — Odihnească în pace!

† **Aurelia Gabor n. Anca**, soția preotului nostru din Hăpria, s'a stins din viață în 3 Maiu c. la vârsta de 28 de ani, într'al optulea an al fericitei sale căsătorii. — Fie-i partea cu dreptii!

Telefonul „Unirii“

D. Buenrești. Tărăboiul oriental al periodicelor pravoslavnice, în jurul plănutei noastre facultăți de teologie, este amuzant și trădător. Arată că preacucer-nicii se tem chiar și de umbre. Spaima aceasta, care nu dovedește prea multă bravură, la rândul ei le încâlcește gândurile. Așa că în justificările pe cari le încearcă, se cam fâstăcesc. Acum, după ce »Monitorul Oficial« a publicat și desbaterile Senatului privitoare la chestiune, vom cerca să-i mai deșteptăm nițel de cap. Sperăm să reușim. De nu, vina nu va fi a noastră.

B. Cluj. Vă atragem atențiunea asupra tălcului ingenios și adânc pe care l-a găsit Invierea în »Foia Noastră« dela Cluj, în chiar primul numărului de Paști. Învățatul autor își pune problema cât se poate de sugestiv: »Pentru ce această sfântă aniversare a suferințelor lui Isus? Doar au fost și alți martiri, cari au îndurat aceleași torturi dela călăii creștinismului. În Spania din veacul al 15-lea a trăit doar un Torquemada, capul tribunalului ecleziastic, care supunea la cele mai groaznice torturi pe toți cei bănuți numai de pizmă față de biserica iezuită. Sute de mii și milioane de martiri s-au stins în chinurile cele mai sguđuitoare...« Așa se pune problema inteligent, pe înțelesul poporului, cu perfectă documentare istorică și evident, mai pe sus de orice aluzie confesională. — Citiți însă și partea a doua a articolului. Sunt extrem de instructive exemple pe cari înțeleptul nostru le găsește pentru a dovedi, că »omenirea a avut mulți oameni învățați, cari au luminat întunerecul cu știința lor«. Iată cei dintâi doi: »Așa a fost un Galilei (1564—1642)... Așa a fost un Luther (1483—1546) care a schimbat multe din păcatele iezuitismului...« — Noi, se înțelege, avem toată admirația pentru necunoscutul scriitor original. Nici nu ne încumetăm a discuta cu luminăția sa. Ci am avea doar o întrebare modestă, pe care Vă rugăm s'o transmiteți întemeietorilor și conducătorilor gazetei: Aprobă dânsii acest fel de luminare a poporului și înțeleg să continue în această linie de gândire? Pe cât știm noi până acuma, așa ceva nu intră în programul foii. Dacă a intervenit ceva schimbare, să ni-se spună; ca să știm ce avem de făcut!

I. Sibiu. Dragostea pastorului Karl Arnold (în »Die christliche Welt«, Nr. 6—7 din 1932) pentru ortodoxia românească este înduioșătoare foarte. Mai ales compătimitoarea zugrăveală a pătimirilor pravoslaviei, în multe chipuri năpăstuită de către propaganda catolică, crunt nedreptățită de tainicele puteri ale Concordatului și jalnic băntuită mai ales de către »uniții ziși greco-catolici«. Credem totuși că, publicând cu neascunsă bucurie acest certificat de săracie și neputință eliberat ortodoxiei românești de către un ucenic al lui Luther, (în »Revista Teologică« Nr. 5 din 1932), d. N. Belea și-a găsit beleaua cu puritanii dela »Telegraful«. Mai întâi fiindcă dânsul se arată încântat de titlul pe care îl poartă articolul ereticului și care caracterizează ortodoxia așa: Eine erwachende Kirche. Care va să zică, până acum a cam dormit cucernica fiică românească a lui Fotie și acum începe a se desmetici. Se poate așa hulă? Dar »Telegraful« ce a făcut până acum? N'a fost pururea harnic la vorbă și spornic la laudă? — Apoi, la urmă are imprudența de a pune întrebarea: »ce vor zice (la nemțeștile voroave) cei de un sânge și de-o limbă cu noi (românii puri și simpli N. R.), cari nu a-partin Bisericii ortodoxe?« Ei vezi, aici a căzut în belea d. Belea. Dacă ar fi citit până acum înțelepciunile Sibiului ar putea ști și el elementarul adevăr, că Rog' anul a fost,

este și va fi foțian fără prihană și cine nu-i ortodox, nu e Român. Deci lighioane de ceea, cărora le pune între barele nici nu există. Și neexistând, nici nu pot tăia punde.

P. Reghin. Este adevărat, că celebra crâșnică ortodoxie, care presidează congresele asociației femeilor ortodoxe sub numele de Alexandrina Cantacuzino, a cerut, în adunarea generală a pomenitelor matrone, în lăturarea prelaților bisericii ortodoxe din Senatul țării Greșesc totuși revistele cari o ocărăsc pentru această propunere. Fiindcă ea a făcut-o, ca tot ce face și dreg de altfel, numai și numai din dragoste pentru pravoslavlavie. Vrea să cruțe de atâta osteneală înaltele fete, să nu le mai știe mereu intreruptă statornica meditație și rugă. Dacă chiar vreau să facă politică, n'au decât în urmeze pilda Patriarhului: feluritele adunări ale Senatului femeilor ortodoxe s'au dovedit cel mai ideal senat!

Aviz important!

Căminul „Sf. Iosif din Sovata. Proprietatea Congregației de Surori „Sf. Maria“ din Blaj, va fi deschisă dela 15 Iunie până la 15 Septembrie.

Are 27 camere, frumos mobilate și provăzute cu tot confortul modern. — Va fi condus de surorile Congregației.

Prețurile cele mai reduse. Mâncare aleasă și gustoasă; la dorință după prescrieri dietice.

In atenția parohilor și curatoratelor bisericești

COMANDAȚI

CLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA
CLUJ, Str. Regina Maria No. 43

Tot aici: Policandre, Sfeșnice, Ornate și Recvizite bisericești, Prapori, Cărți preoțești și de rugăciuni. Diferite predici, VERSURI LA MORȚI (cântări funebreale pentru femei, bărbați și copii). Teatre populare și școlare, monoloage, dialoge. —

Medalii de aluminiu pt.

Reuniuni, cu inscripție

după dorință, etc.etc.

Cereți prețcurent detaliat

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericești. Vestiminte din cele mai bune ștose.

Prapori de mătăsă din Damasc Candelabre din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. Potire, cădelnițe, picside, epitrafire.

Fabrică de clopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabrică clopote orice mărime din cel mai bun material cu garanție de 50 ani și se află în depozit de ori ce mărime.

Prețurile cele mai scăzute.

VASILE HOZA

Sibiu, Piața Mică Nr. 14